

Zo zahraničnej literatúry

Zákonná úprava zmrazovania potravín vo Francúzsku

Zákon upravujúci zmrazovanie požívatín vo Francúzsku a ich dovoz i označovanie nadobudol platnosť začiatkom r. 1965. Zaujímavý je rozdiel medzi rýchlomrazenými (surgelés) a hlbokomrazenými potravinami (congelés). Tento zákon upravuje aj skladovanie, dopravu, mikrobiologické podmienky a balenie mrazených potravín. — *Frozen Foods*, 20, 1967, č. 1, s. 14—16, 42.

Spotreba mrazených potravín vo Veľkej Británii

V r. 1966 stúpila spotreba mrazených výrobkov vo V. Británii asi o 20 % oproti stavu v r. 1965, čím sa prvý raz prekročila hodnota 100 miliónov libier a dosiahli sa 2 % výdavkov za mrazené potraviny z celkových nákladov na potraviny. Za 4 600 000 libier sa doviezlo mrazenej zeleniny. Stúpa odbyt mrazených rýb. Z porovnania terajšieho stavu so spotrebou pred 10 rokmi o ďalších 10 rokov sa predpokladá spotreba mrazených potravín vo výške celej tretiny celkovej spotreby potravín. — *Frozen Foods*, 20, 1967, č. 1, s. 24.

Stav mraziarenského priemyslu v USA

U mrazenej hydiny stúpa odbyt kuchynsky upravených výrobkov. Väčšie balenie pomarančovej šťavy umožnilo znížiť jej cenu. Stále stúpa spotreba mrazeného hrášku. Stúpa aj spotreba opracovaného mrazeného mäsa, najmä u veľkospotrebiteľov, aby sa ušetrili pracovné sily. Očakáva sa aj rast spotreby mrazeného ovocia, najmä po zavedení ako obalov špeciálnych „vrecúšok na rozmrazovanie“ podobných varným vrecúškam. Aj v r. 1966 vzrastala spotreba hotových jedál. V článku sú aj tabuľky s podrobnejšími štatistickými údajmi o výrobe a peňažnej hodnote jednotlivých druhov mrazených požívatín. — *Quick frozen Foods*, 29, 1966, XII, č. 5, s. 245—252

Najbližší vývoj mraziarenského priemyslu v USA

Podľa údajov uverejnených v tomto časopise v novembri 1966 bol aj rok 1965 pre mrazené potraviny znova rekordný, lebo celková hodnota mrazených potravín stúpila o 10 %, teda na 5,7 miliardy \$ z celkového obratu asi 80 miliárd \$ za všetky potraviny. Pozoruhodný bol rast spotreby hotových jedál, ktorých sa predalo za 336 miliónov \$, pričom cena jednotlivého trojchodového obeda bola v priemere 89 centov. Zvyšuje sa aj výroba mrazených pekárenských výrobkov. — Mimoriadne silná je investičná činnosť v mraziarenskom priemysle, kde v r. 1965 a v prvej polovici 1966 sa investovalo vyše miliardy \$ do stavieb a zariadenia. V r. 1970 sa majú v tomto priemysle preinvestovať 2 miliardy \$. Prudko vzrástla spotreba mrazeného mäsa a morských rýb. Predpokladá sa ďalší rast najmä mrazených potravín šetriacich čas a prácu spojenú s ich prípravou. Ďalšie zvyšovanie spotreby závisí aj od rozvoja mraziaceho zariadenia pre domácnosť a veľkospotrebiteľov a od vývoja cien mrazených potravín, ktoré boli doteraz na pevnej úrovni. *Quick frozen Foods*, 29, 1966, XII, č. 5, s. 95—100.

Štatistické údaje o mrazených potravinách v r. 1965 v USA

V r. 1965 sa v USA vyrobilo 2,146 miliónov funtov hotových mrazených pokrmov (mimo zemiakov a niektorých rybacích špecialít) v hodnote 1,374 miliónov \$, 2,234 miliónov funtov hydiny v hodnote 1,102 miliónov \$, 940 miliónov funtov morských produktov za 932 miliónov \$, 1,807 miliónov funtov štiav a nápojov za 842 miliónov \$, 3,050 miliónov funtov zeleniny za 773 miliónov \$, 756 miliónov funtov mäsa za 642 miliónov \$ a 641 miliónov funtov ovocia v hodnote 189 miliónov \$, teda spolu 11,633 miliónov funtov mrazených potravín v celkovej hodnote 5,765 miliónov \$. — *Quick frozen Foods*, 29, 1966, XII, č. 5, s. 200—203.

Výsledky prieskumu spotreby mrazených pekárenských výrobkov v USA

Prieskumom spotreby mrazených pekárenských výrobkov na Long Island v New Yorku sa zistilo, že tri štvrtiny spotrebiteľov nákup týchto potravín plánuje a potom nakúpený tovar skladuje v domácej mrazničke. Pritom 26,3 % spotrebiteľov považuje mrazené pekárenské výrobky za lepšie ako čerstvé, 40,5 % za rovnaké a len 33,2 % za horšie. — *Quick frozen Foods*, 29, 1966, XII, č. 5, s. 101—107.

Výhody mrazených zemiakov pre ženy v domácnosti

Výsledky porovnávacích skúšok s prípravou mrazených a nespracovaných zemiakov ukazujú, že gazdiná pripraví zemiakové pyrè z mrazených zemiakov za 17 minút, kým z nespracovaných za 36 minút. Opekané zemiaky možno zo zmrazených pripraviť za 1 minútu a z nespracovaných za 33 minúty. Pritom mrazené zemiaky sa chuťovo a nutrične rovnajú čerstvým zemiakom. Súčasne sa zistilo, že z mrazených francúzskych a kuchynsky ináč upravených zemiakov sa vyrobí viac porcií ako z čerstvých zemiakov. — *Quick frozen Foods*, 29, 1966, XII, č. 5, s. 283—288.

Používanie chladu pri ošetrovaní vína

Ošetrovanie mladého vína chladom má za následok zrazenie kyslého viňanu draselného, viňanu vápenatého (neutrálneho), farebných látok, taninov, fosforečnanu železitého, bielkovinových látok, pektinov a iných polysacharidov. — *Bull. Inst. int. Froid*, 45, 1965, č. 2, s. 657.

O konzervácii stolového hrozna

Stolové hrozno možno pomerne dobre skladovať 40—60 dní. Omnoho ťažšie je predĺžiť toto skladovanie na 3 mesiace. Skúmajú sa možnosti zabrániť vysušovaniu hrozna a súčasne aj jeho plesniveniu. Preto treba udržiavať pomerne vysokú relatívnu vlhkosť a čistiť ovzdušie v skladovacej miestnosti. Niekedy je vhodné ošetrovanie kyslíčnikom siričitým. Hrozno vypestované na zavlažovanej pôde sa ľahšie vysušuje a plesnivie pri skladovaní. — *Bull. Inst. int. Froid*, 45, 1965, č. 2, s. 613.

Lyofilizované výrobky na sendviče a do šalátov

Fa United Fruit and Food, Corp. v USA dodáva na trh nové sublimálne sušené (lyofilizované) výrobky z tuňáka, morských rakov a hydiny veľmi vhodné na pinenie sendvičov a ako predjedlá. Nové výrobky umožňujú výrobcovi sendvičov rovnaké dávkovanie a zlepšenie kvality sendvičov pri súčasnom znížení ceny, ktoré je dôsledkom úspory času a práce a zníženia odpadu. — *Quick frozen Foods*, 28, 1966, III, č. 6, s. 111—112.

O jednom z najväčších hydinárskych závodov v Európe

V holandskom Vezepu postavilo družstvo Fri-Ki jeden z najväčších európskych závodov na spracovanie hydiny, kde sa týždenne zmrazuje asi 250 000 kusov hydiny. Chovatelia dodanej hydiny dostávajú za ňu ceny platné na trhu v deň dodávky. Zásadne sa spracúvajú kurčatá staré 56 dní o váhe 1300 gramov, po ktorých je na trhu najväčší dopyt. Do závodu sa hydina dováža na 7 závodných polotrajleroch o kapacite 6000 kurčiat na jedno vozidlo. Mrazená hydina sa rozváža chladenými dopravníkmi o kapacite 8—20 ton. Robia sa pokusy s používaním kvapalného dusíka a kyslíčnika uhlíkatého pri zmrazovaní hydiny. Dve tretiny výrobkov vyvážajú a odbyt má stúpajúcu tendenciu. Podľa potreby môže závod výrobu aj zvýšiť s doterajším zariadením. V závode je 5 mraziacich tunelov s kapacitou 4 500 kg, zmrazuje sa 2 a pol až 3 hodiny. Skladuje sa pri teplote -45°C . Závod zamestnáva 300 pracovníkov. — *Frozen Foods*, 19, 1966, č. 9, s. 480—482.

Zmrazovanie hydiny skvapalneným dusíkom

Zachovanie všetkých ukazovateľov kvality mrazenej hydiny je závislé od rýchlosti zmrazovania, skladovacej teploty a času, ktorý uplynul medzi zabitím hydiny a jej zmrazením. Zmrazením sa majú inhibovať tie reakcie v potravine, ktoré môžu zmeniť jej fyzikálne a chemické faktory. Vo všeobecnosti sa chemické reakcie škodlivé pre kvalitu inhibujú už pri -9 až -10°C . Rýchlosť chemických reakcií včítane tých, ktoré sa katalyzujú enzýmami sa zhruba zdvojnásobí až stonásobí pri každom stúpnutí teploty o 10°C . Pri porovnávaní výsledkov zmrazovania hydiny prúdením vzduchu s výsledkami zmrazovania tekutým dusíkom a CO_2 ukázali sa posledné 2 spôsoby ako vhodnejšie. Mrazenú hydinu možno skladovať 16 krát dlhšie ako nemrazenú. Zmrazovanie pomocou CO_2 umožňujú zariadenia patentované v 1963 a 1965 troch rôznych typov, z ktorých dva sú sprchové. — Quick froz. Foods, 28, 1966, VII, č. 12, s. 99, 102—104.

Príprava mrazenej porcovanej hydiny na mikrovlnovom ohrievači

Fe Ocoma Foods, Co. v USA sa podarilo úspešne vyriešiť upečenie delenej hydiny na mikrovlnových ohrievačoch. Pečenie tejto hydiny sa predtým robilo len na parových zohrievačoch. Nový spôsob prípravy delenej hydiny má tieto výhody: skracuje čas prípravy na 1 hod., lepšie sa uchová mäsová šťava, vzhľad upečenej hydiny je vábivejší a nevyskytuje sa černanie kostí. Spracovanie je temer úplne automatizované. Quick froz. Foods, 28, 1966, VII, č. 12, s. 119, 120.

Vzrast spotreby mrazených potravín v rôznych zábavných zariadeniach

V USA najpopulárnejšie jedlo v rôznych masových zábavných zariadeniach — zohriaty párok s chlebom („hot dog“) sa čím ďalej tým viac nahrádza hotovými mrazenými výrobkami ako sú hamburgery (karbonátky), mrazená kukurica, smažené zemiaky a rybacie výrobky, ktoré sa tesne pred skonsumovaním náležite zohrejú. — Quick froz. Foods, 28, 1966, VII, č. 12, s. 127—129.

Chladienie mlieka na farmách vo Francii

V anglosaskom svete obvyklá metóda zberu voľného surového mlieka, ktoré bolo predtým ochladené hneď po vydojení na farmách, sa rozširuje aj vo Francúzsku. Už v r. 1965 sa v mliekárňach spracovávalo 55 % francúzskej produkcie mlieka takto chladeného a rýchle dopraveného na miesta spracovania. Preto stúpa dopyt po vhodnom chladiacom zariadení. Rev. gén. Froid, 57, 1966, č. 2, s. 175—178.

Ozón nepomáha pri úchove potravín

Najnovšia správa o výsledkoch výskumu Ministerstva poľnohospodárstva USA uvádza, že ovzdušie upravené ozónom nezlepšilo skladovacie podmienky pre jahody, broskyne a hlávkový šalát. Jedine pri koncentrácii 0,5 p. p. m. alebo vyššej sa zastavil rast plesní na povrchu jahôd a broskýň, avšak vnútorný rozklad pokračoval. — Quick froz. Foods, 29, 1966, XII, č. 5, s. 282.

Propagácia mrazených pokrmov pomocou mikrovlnových ohrievačov

Trajler patriaci fe Automatic Retailers of America (ARA) Inc. vo Philadelphii, Pa., ktorá vyrába rôzne zariadenia na prípravu a zohrievanie pokrmov, koná propagačné cesty po USA, na ktorých konzumentom predvádza rýchle zohriatie mrazených jedál a názorne ich presvedčuje o výhodách mrazených jedál v súvisi s používaním špeciálneho zariadenia na ich zohrievanie, ktoré umožní ich podávanie konzumentovi už za 6 minút po vybratí zo zmrazovača. — Quick froz. Foods, 29, 1966, XII, č. 5, s. 319—323.